

Muutokset aiempaan ohjeeseen (26/2018)

Muutokset määritelmissä

Uusi määritelmä	Aiempi määritelmä
Liikkuvalla kalustolla on Liikenteen turvallisuusviraston käyttöönottolupa, se on esitetty liikkuvan kaluston rekisterissä tai se on saanut luvan liikkua radalla tilapäisellä käyttöönottoluvalla.	–
Pätevyys muodostuu hyväksytystä koulutuksesta, työkokemuksesta ja tarvittavasta kertaus-/täydennyskoulutuksesta. Pätevyys antaa oikeuden työskennellä valtion rataverkolla pätevyuden osoittamissa tehtävissä.	Pätevyys muodostuu hyväksytystä koulutuksesta, työkokemuksesta ja tarvittavasta kertaus-/täydennyskoulutuksesta.
Radanpito on radan ja siihen kuuluvien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden, sekä rautatiejärjestelmän tarvitseman kiinteän omaisuuden ylläpitoa, kunnossapitoa ja rakentamista.	Radanpito on radan ja siihen kuuluvien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden kunnossapitoa ja huoltoa.
Ratatyökoneella tarkoitetaan sellaista työkonetta ja ajoneuvoa, joka voi kulkea joko pelkästään kiskoilla, tai sekä kiskoilla että maalla. Ratatyökone koostuu peruskoneesta ja siihen liitetystä ratavarustuksesta. Ratatyökone voi liikkua myös muutoin kuin omalla konevoimallaan. Ratatyökone ei ole liikkuvaa kalustoa.	Kiskopyöräajoneuvolla tarkoitetaan kaksitiekäyttöistä ratatyökonetta, joka raiteella liikkeessään ohjautuu kiskopyörillä ja jonka kumipyörät ovat kosketuksessa kiskoon.
Rautatieturvallisuuden olennaisesti vaikuttava tehtävä Liikkuvan kaluston kuljettaminen, liikenteenohjaaminen, ratatyöstä vastaaminen ja vaihtotyö, turvalaitteiden asennus ja turvamiestehtävät.	Rautatieturvallisuuden vaikuttava tehtävä Liikkuvan kaluston kuljettaminen, liikenteenohjaaminen, ratatyöstä vastaaminen ja vaihtotyö, turvalaitteiden asennus ja turvamiestehtävät.
Työnopastus on työpaikalla tehtävää valitöntä työhön liittyvien tietojen ja taitojen sekä asenteellisten valmiuksien opettamista.	Työnopastus työntekijän tutustuttaminen työtehtäviinsä, työmenetelmiin ja työvälineisiin sekä turvallisiin ja terveellisiin toimintatapoihin työssä.

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

Numerointi- ja asiamuutokset

UUSI OHJE	AIEMPI OHJE
1 Johdanto	1
2 Liikenneviraston koulutusohjelmat	3
2.1 Liikenneviraston koulutusmalli	3.1
<p>Lisätty:</p> <p>Koulutusten opetuskieli ja -materiaalit ovat suomeksi. Ratatyöturvallisuuspätevyyskoulutuksen opetusmateriaali on hyväksytyn koulutuslaitoksen käytettävissä tarvittaessa myös englanniksi.</p> <p>Liikenneviraston hyväksymät koulutuslaitokset voivat järjestää seuraavia koulutuksia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ratatyöturvallisuuspätevyys - Perusteet rautatiejärjestelmästä - Ratatyövastaavan pätevyys - Turvamiespätevyys - Ratatyökoneenkuljettajapätevyys - Ratapihaliikenneohjaajapätevyys (Liikenneohjaajakoulutuksen taso 1) <p>Muut koulutukset järjestetään Liikenneviraston erikseen määrittelemällä menettelyllä, pääsääntöisesti Ratateknisessä oppimiskeskuksessa Kouvolassa.</p>	–
2.2 Peruskoulutukset	3.2
Liitteet 1 ja 2	<p>Poistettu:</p> <p>Ratatyöturvallisuuspätevyys (TURVA) vaaditaan henkilöiltä, jotka liikkuvat ja työskentelevät valtion rataverkolla rautatiealueella Liikenneviraston tilaamissa radanpidon töissä, kuten radan kunnossapidossa ja rakentamiseen liittyvissä töissä sekä töissä, jotka vaativat Liikenneviraston luvan. Koulutukseen ei ole lähtötaso- tai pohjakoulutusvaatimuksia.</p> <p>Koulutuksen avulla henkilö saa perustiedot turvallisesta toiminnasta rautatieympäristössä niin, että hän tuntee asiaan liittyvät ohjeet, rautatiealueella liikkumisen ja työskentelyn säännöt ja tuntee rautatieympäristön vaarat.</p> <p>Hyväksytyn koulutuksen jälkeen koulutuslaitos myöntää koulutettavalle Ratatyöturvallisuuspätevyuden TURVA, joka on voimassa viisi (5) vuotta päättämivuoden loppuun. Pätevyys uusitaan käymällä koulutus uudelleen.</p>

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

UUSI OHJE	AIEMPI OHJE
	<p>Perusteet rautatiejärjestelmästä (PERA) vaaditaan ensimmäistä kertaa suunnattuun pätevyyskoulutukseen osallistuvilta. Koulutus toimii myös valtion rataverkon suunnittelu- ja muissa asiantuntijatehtävissä toimivien ratateknisenä peruskoulutuksena.</p> <p>Koulutuksessa kuvataan rautatiekuljetusjärjestelmän teknisiä periaatteita ja suomalaisen rautatieinfrastruktuurin valintoja ja ratkaisuja. Koulutuksessa käsitellään valtion rataverkon haltijan Liikenneviraston antamaa teknistä ohjeistusta ja niiden taustalla olevia kansainvälisiä määräyksiä ja standardisointeja.</p> <p>Koulutusta ei vaadita, mikäli henkilöllä on vähintään yksi voimassa oleva radanpidon turvallisuus- tai työpätevyys (pois lukien Turva tai T-mies). Osaamisen varmistamiseksi tulee suorittaa Eerokissa koulutusalueen kirjallinen koe hyväksytysti. Mikäli koesuoritus hylätään, on osallistuttava Perusteet rautatiejärjestelmästä -koulutukseen.</p> <p>Koulutuslaitos myöntää koulutettavalle todistuksen koulutuksen päätyttyä.</p> <p>Liikennevirasto edellyttää Ratatyöturvallisuuspätevyys (TURVA) -pätevyyttä ja Perusteet rautatiejärjestelmässä (PERA) -koulutuksen suorittamista ennen suunnattuun koulutukseen osallistumista.</p>
<p>2.3 Rautatieturvallisuuteen olennaisesti vaikuttavien tehtävien pätevyyskoulutukset</p>	<p>3.3</p>
<p>Lisätty: Rajoitetun alueen liikenneohjaajan nimike muuttuu 1.1.2019 Ratapihaliikenneohjaajaksi.</p>	<p>–</p>
<p>2.4 Työpätevyyskoulutukset</p>	<p>3.4</p>
<p>Muutettu: Taito- ja maarakennuspätevyys</p>	<p>Sillanrakennuspätevyys</p>
<p>Muutettu: Ratatyökonekuljettajapätevyys</p>	<p>Kiskopyöräajoneuvon kuljettajapätevyys</p>
<p>Lisätty: Päällysrakenne- ja Vaihddepätevyyden koulutusohjelmat yhdistyvät yhdeksi koulutuskokonaisuudeksi, Päällysrakennepätevyys-</p>	

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

UUSI OHJE	AIEMPI OHJE
deksi. Sillanrakennus- ja Maarakennuspätevyiden koulutusohjelmat yhdistyvät myös yhdeksi koulutuskokonaisuudeksi, Taito- ja maarakennuspätevydeksi.	
2.5 Liikenneviraston muut koulutukset	3.5
Lisätty: Koulutukset järjestetään pääsääntöisesti ROKissa. Lisätty koulutukset: Vaihteen ulkolaitekytken esitarkastuksen koulutus, Elastisen vaihteen säädöt -koulutus.	–
3 Koulutuslaitokset	2
3.1 Koulutuslaitokselle asetetut edellytykset	2.1
<p>Lisätty ja/tai muutettu: Seuraavien koulutusten järjestämiseen haetaan Liikennevirastolta koulutuslaitosoikeutta vapaamuotoisella hakemuksella, johon tulee kuvata Liikenneviraston edellyttämät yleisvaatimukset.</p> <p>Haettavat koulutusohjelmat ovat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ratatyöturvallisuuspätevyys - Perusteet rautatiejärjestelmästä - Ratatyövastaavan pätevyys - Turvamiespätevyys - Ratatyökoneenkuljettajapätevyys - Ratapihaliikenneohjaajapätevyys (Liikenneohjaajakoulutuksen taso 1). <p>Aiemmin myönnetty koulutuslaitosoikeudet päättyvät 31.12.2018 ja ne tulee hakea uudestaan.</p> <p>Koulutuslaitoksen tulee hakemuksessaan kuvata</p> <ul style="list-style-type: none"> - koulutuslaitoksen vastuhenkilö perusteluin - koulutusohjelmakohtaiset vastuukouluttajat ja muut kouluttajat perusteluin - yleiset toimintaperiaatteensa - haettavat koulutusohjelmat - menettelyt, joiden avulla tietojen luottamuksellisuus varmistetaan sekä koulutuslaitoksen toimintaa ja laatua kehitetään ja valvotaan - miten se tarkastaa koulutettavan/työnantajan toimittamat todenteet 	

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

UUSI OHJE	AIEMPI OHJE
<p>ennakkovaatimusten täyttymisestä ennen koulutettavan hyväksymistä koulutukseen</p> <ul style="list-style-type: none"> - miten se huolehtii koulutukseen pääsyn puolueettomuudesta ja tasapuolisuudesta - miten se huomioi koulutettavan riittävän kielitaidon - muualla kuin ROKissa järjestettävissä koulutuksissa, koulutuslaitoksen tulee varmistaa koulutusjärjestelyiden asianmukaisuus (opetukseen soveltuvat koulutustilat ja -järjestelyt, harjoittelupaikat, koejärjestelyt ym.) - koulutuksen laadun omavalvonta ja palautteen kerääminen kurssilaisilta - koulutussuorituksen ja/tai myönnetyn pätevyyden rekisteröinti ja Liikenneviraston mahdollisuus tarkistaa rekisteritietoja - palautejärjestelmä. <p>Hakemuksen perusteella Liikennevirasto tekee kirjallisen päätöksen koulutuslaitos- ja kouluttajaoikeuksien myöntämisestä.</p>	
3.2 Kouluttajille asetetut edellytykset	2.2
poistettu	2.2.2 Asiantuntija-luennoitsijat
poistettu	2.3 Käytännön kokeen vastaanottajat
4. Koulutusten toteutus	
4.1 Ennakkovaatimukset	
<p>Muutettu:</p> <p>18–67-vuotiaat riittävän suomen kielen taitoiset koulutusohjelmakohtaisesti määriteltyjen lähtöedellytysten täytyessä. Koulutusten opetuskieli ja -materiaalit ovat suomeksi. Ratatyöturvallisuuspätevyyskoulutuksen opetusmateriaali on käytettävissä tarvittaessa myös englanniksi.</p> <p>Koulutettavan tulee huolehtia ennakkovaatimusten täyttymisestä ja tarvittaessa esittää ennakkovaatimusten mukaiset todenteet ja/tai kirjallinen selvitys ennakkovaatimusten täyttymisestä koulutuslaitokselle ennen koulutukseen hyväksymistä.</p>	<p>Poistettu:</p> <p>Rautatieturvallisuuteen vaikuttavissa tehtävässä valtion rataverkolla toimivan henkilön on terveydentilansa puolesta sovelluttava työtä hakiessaan ja työssä</p>

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

UUSI OHJE	AIEMPI OHJE
	<p>ollessaan tehtäväänsä siten, ettei hänen oma terveytensä eikä rautatieliikenteen turvallisuus vaarannu. Henkilön soveltuvuutta arvioi palveluntuottajan työterveyshuollon työterveyslääkäri, joka voi olla myös Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymä rautatielääkäri.</p> <p>Poistettu: Laki rautatiejärjestelmän liikenneturvallisuuksista (1664/2009) on voimassa 30.6.2018 asti. Lain 19 § yleiset terveydentilaa koskevat vaatimukset ja 20 § terveydentilan arviointi sovelletaan 31.12.2018 saakka.</p>
4.3 Osaamisen varmistaminen	4.4
	<p>Poistettu: Hylätyn koesuorituksen voi uusia maksimissaan kaksi (2) kertaa, tarkemmat ohjeistukset on määritelty koulutusohjelmakohtaisesti.</p>
4.4 Koulutuksen keskeyttäminen	4.5
4.5 Koulutustodistus	4.6
4.6 Pätevyyden hakeminen ja myöntäminen	4.7
<p>Lisätty: Hyväksytysti suoritettuna Rautatyöturvallisuus-, Turvamies-, Rautatyövastaavan, Rautatyökonekuljettaja- tai Rautapihaliiikenneohjaajakoulutuksen jälkeen koulutuslaitos myöntää koulutettavalle koulutusohjelman tuottaman pätevyden edellyttäen, että koulutusohjelman ennakkovaatimukset täyttyvät.</p> <p>Muutettu: Liikennevirasto myöntää muiden koulutusohjelmien tuottaman pätevyden koulutettavan hakemuksesta (lomake: https://rok.liikennevirasto.fi/) ja antaa siitä todistuksen. Ennen sitä kaikki koulutusohjelman moduulit tulee olla hyväksytysti suoritettu sekä niistä on oltava suoritusmerkintä Eerokissa. Liikennevirasto käsittelee pätevyyshakemuksia kuukausittain. Perustellusta syystä tästä voidaan poiketa, jolloin hakijan on hakemuksessaan pyydettävä nopeaa käsittelyä.</p> <p>Lisätty: Koulutuslaitoksen ja Liikenneviraston myöntämät pätevydet antavat oikeuden työsken-</p>	<p>–</p> <p>–</p> <p>–</p>

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

UUSI OHJE	AIEMPI OHJE
nellä valtion rataverkolla pätevyyden osoittamisessa tehtävissä.	
4.7 Pätevyyden todentaminen	4.8
<p>Lisätty:</p> <p>Todistuksen sijaan voidaan esittää työnantajan tai koulutuslaitoksen allekirjoituksella varmennettu ote koulutuksen suorittamisesta yrityksen tai koulutuslaitoksen koulutus- tai pätevyydenhallintajärjestelmästä. Otteesta on käytävä ilmi koulutuksen nimi, koulutuslaitoksen nimi ja koulutuksen ajankohta. Yrityksen tulee kuvata, kuinka pätevyys- ja niiden voimassaolon edellytyksiä sekä todenteita ylläpidetään (mm. pätevyksien voimassaolo, suoritettut kertauskoulutukset, työssäolovelvoitteen täytyminen, soveltuvuuslausunnon ja/tai -arvioinnin voimassaolo).</p> <p>Siirtymäajan menettelyt pätevyyden todentamisen osalta on kuvattu luvussa 6.</p>	<p>Poistettu:</p> <p>Liikennevirasto ei ylläpidä pätevyysrekisteriä.</p> <p>–</p>
4.8 Pätevyyden voimassaolo ja ylläpito	4.9
4.9 Pätevyyden peruminen	4.10
4.10 Oikeusturva ja toiminta riitatilanteissa	4.11
5 Pätevyksien, osaamisen ja terveydentilan hallinta	
<p>Muutettu:</p> <p>Pääurakoitsijalta ja Liikenneviraston sopimusosapuolelta edellytetään, että pääurakoitsija/sopimusosapuoli varmistaa hankkeen/urakan/projektin pätevyystodenteet oman henkilökuntansa lisäksi myös alihankkijoiden osalta. Pätevydet varmistetaan, kun projekti/hanke käynnistyy. Työmaalla pätevyksien varmistamisesta vastaa pääurakoitsija. Kukin työnantaja vastaa siitä, että se käyttää vain pätevää työvoimaa. Pääurakoitsijan tulee pitää rekisteriä työmaalla olevista henkilöistä.</p> <p>Liikenneviraston tekemissä pätevyysasioiden yritysauditoinneissa sopimusosapuolin tulee näyttää osaamisenhallintajärjestelmästä pätevyksiin, osaamiseen ja terveydentilaan liittyvät tiedot. Näissä auditoinneissa ei toistaiseksi tarkasteta kaikkien yksittäisten henkilöiden pätevyys- ja terveydentilaa vaan tarkastukset koh-</p>	–

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

UUSI OHJE	AIEMPI OHJE
<p>dentuvat yrityksen pätevydenhallintajärjestelmään. Liikennevirasto arvioi tarvittaessa uutta toimintatapaa vuoden 2019 aikana.</p> <p>Liikenneviraston sopimuskumppaneiden tulee vuoden 2019 aikana varmistaa osaamishallintajärjestelmiensä toimivuus ja saattaa puuttuvat todenteet kuntoon.</p> <p>Liikenneviraston sopimuskumppaneilla tulee olla todenteet henkilökuntansa suunnatusta koulutuksesta ja työkokemuksesta Liikenneviraston 14.5.2018 antaman tiedotteen mukaisesti. Lisäksi työssäoloehtojen tulee täyttyä. Työnantajan vastuulla on myös kirjata, että henkilö on tehnyt pätevyden edellyttämiä töitä. Mikäli todenne/todenteet puuttuvat, tieto siitä toimitetaan Liikenneviraston hankkeen/urakan tilaajan edustajalle ja hankkeen pääurakoitsijalle. Työntekijä saa työskennellä toistaiseksi tehtävässään ja työnantajan lisäperehdytyksellä kertauskoulutukseen saakka.</p> <p>Liikennevirasto myöntää kertauskoulutuksen kautta luvan valtion rataverkolla työskentelyyn 2019 vuoden aikana järjestettävissä kertauskoulutuksissa niille henkilöille, joilla suunnatun koulutuksen todistusta ei ole.</p>	
5.1 Päähteettömyys	5.3
poistettu	5.1 Vaatimukset palveluntuottajille
poistettu	5.2 Toimenpiteet havaittaessa puutteita todenteissa
6 Siirtymäajan menettelyt	6
poistettu	6.1 Ratatyöturvallisuus- ja turvamiespätevyys
6.1 Liikenteen turvallisuusviraston myöntämät pätevydet/kelpoisuudet	6.2
<p>Muutettu:</p> <p>Liikenneviraston koulutusohjelman mukaiseen Liikenneohjaajan, Ratatyövastaavan tai Ratapihaliikenneohjaajan kertauskoulutukseen ensimmäistä kertaa osallistuvan on osoitettava pätevyytensä voimassaolo esittämällä viimeistään koulutustilaisuudessa Liikenneviraston hyväksymän koulutuslaitoksen kouluttajalle jokin seuraavista</p> <ul style="list-style-type: none"> - todistus hyväksytysti suoritetusta edellisestä Liikenteen turvallisuusvi- 	

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

UUSI OHJE	AIEMPI OHJE
<p>raston koulutusohjelmamääräyksen mukaisesta kertauskoulutuksesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - todistus hyväksytysti suoritetusta Liikenteen turvallisuusviraston koulutusohjelmamääräyksen mukaisesta peruskoulutuksesta tai kelpoisuuskirja. - todistus hyväksytysti suoritetusta Liikenneviraston koulutusohjelman mukaisesta peruskoulutuksesta. <p>Lisätty: Yrityksen tulee kuvata, kuinka pätevyksiä ja niiden voimassaolon edellytyksiä sekä todenteita ylläpidetään.</p> <p>Mikäli todenne/todenteet puuttuvat, tieto siitä toimitetaan Liikenneviraston hankkeen/urakan tilaajan edustajalle ja hankkeen pääurakoitsijalle. Työntekijä saa työskennellä toistaiseksi tehtävässään ja työnantajan lisäperehdytyksellä kertauskoulutukseen saakka.</p> <p>Liikennevirasto myöntää kertauskoulutuksen kautta pätevyuden valtion rataverkolla työskentelyyn 2019 vuoden aikana järjestettävissä kertauskoulutuksissa niille henkilöille, joilla suunnatun koulutuksen todistusta ei ole. Pätevyuden voimassaolo päättyy, mikäli kertauskoulutusta ei ole suoritettu 31.12.2019 mennessä.</p> <p>Rajoitetun alueen liikenteenohjaajien nimike muuttuu 1.1.2019 ratapihalikenneohjaajaksi.</p>	<p>–</p> <p>–</p> <p>–</p> <p>–</p>
<p>6.2 Työnantajan myöntämien työpätevyysien voimassaolo ja uusiminen</p>	<p>6.3</p>
<p>Lisätty: Mikäli suunnatun koulutuksen todistus puuttuu, tulee henkilön osallistua vuoden 2019 aikana järjestettävään kertauskoulutukseen. Liikennevirasto myöntää pätevyuden valtion rataverkolla työskentelyyn hyväksytysti suoritettua kertauskoulutuksen perusteella.</p>	<p>Poistettu: Hitsauspätevyudet voimassa 31.12.2018 asti.</p> <p>–</p>

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

UUSI OHJE	AIEMPI OHJE
<p>Lisätty: Yhdistetyt pätevydet muunnetaan täydennuskoulutuksella kertauskoulutuksen yhteydessä uusiksi pätevyyksiksi siirtymäaikojen puitteissa.</p> <p>Muutettu: Taito- ja maarakennuspätevyudeksi</p>	<p>Poistettu: Liikennevirasto edellyttää, että kertauskoulutukseen osallistuvan on esitettävä suunnatun koulutuksen suorittamisesta todistus koulutuslaitoksen vastuukouluttajalle. Todistuksesta tulee käydä ilmi koulutuksen nimi, koulutuslaitos, koulutusaika ja koulutuksen kesto. Tämän lisäksi koulutettavan tulee toimittaa vastuukouluttajalle työnantajan myöntämästä työpätevyydestä todenne. Todenneesta tulee käydä ilmi tiedot harjoittelun sisällöstä ja kestosta sekä työpätevyyden myöntämispäivä ja myöntäjän tiedot. Todistuksen ja todenteen voi korvata allekirjoitetulla otteella työnantajan pätevyysvaatimusten rekisteristä, josta näkyy kaikki edellä kuvatut tiedot.</p> <p>Poistettu: Vaihde- ja maarakennuspätevyyden haltijoille järjestetään siirtymäaikana ko. pätevyiden kertauskoulutuksen lisäksi ennakkotehtävä, joka tulee suorittaa hyväksytysti ennen pääsyä aiemmin suoritettujen pätevyiden kertauskoulutukseen. Liikennevirasto antaa hyväksytyin kertauskoulutuksen jälkeen luvan toimia pätevyiden mukaisessa tehtävässä valtion rataverkolla seuraavien viiden (5) vuoden ajan. Tänä aikana pätevyiden haltijan tulee suorittaa täydennuskoulutus, jolla Vaihdepätevyys täydennetään Päälysrakennuspätevyudeksi ja Maarakennuspätevyys Sillanrakennuspätevyudeksi.</p>
<p>7 Rautatieliikenteen harjoittajilta ja valtion rataverkolla toimivilta yksityisraiteen haltijoilta edellytettävä osaaminen</p>	<p>7</p>

Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset

UUSI OHJE	AIEMPI OHJE
8 Pätevyyksiin liittyvät poikkeukset	9
8.1 Poikkeuksien myöntäminen	9.1
Muutettu: Liikennevirasto voi harkintansa perusteella myöntää kirjallisen poikkeusluvan pätevyysvaatimukseen vapaamuotoisen hakemuksen perusteella seuraavissa tapauksissa	
8.2 Muut työt	9.2
Liitteet 1-13	–
Liite 14	8 Pelastus- ja raivaushenkilöstön koulutusvaatimukset